

JAVNI MESTNI PREVOZ

Kavalir od glave do pet

Tri za brezplačno vožnjo po mestu prilagojena vozila na električni pogon so od osmih zjutraj do osmih zvečer namenjena predvsem starejšim in gibalno oviranim osebam, da jim omogočijo neomejeno gibanje po območju za pešce v mestnem jedru.

Žiga Brdnik

»Jovane!« se je najprej zaslilo na šele trenutek za tem videlo, da se je zeleni kavalir skoraj na minuto natančno pripeljal na dogovorjeno mesto pred Mesarski most. Zgovorna voznika sta najprej pozdravila znanca, ki jima je za na pot podaril hruški, in se nato predstavila. »Jaz sem Zoki, on je Igor. Prisedita, bomo naredili en krog. Pa pazita glavo, ker je nizko,« je kar k stvari prešel **Zoran Stojinović**, že od začetka leta 2008 voznik kavalirja. In smo že odbrzeli med ljudmi in količki po prevoza potrebne obiskovalce ljubljanskega središča. Medtem ko je fotograf nastavljal svoj kader in prestavljal šoferja levo in desno po soncu, je Zoran suvereno sprejel klic: »Dobro dan. Ja, gospa. Kje ste? Čez deset minut bomo tam.« V istem trenutku je zagledal še dve redni stranki, ki sta se ravno odpravljali s polnimi torbami s tržnice, in jima ponudil prevoz do Brega.

Gospa sta z veseljem sprejeli in Igor jima je urno pomagal sesti ter naložiti nakupe. Upokojenki Vlatka in Mija sta pojasnili, da sta redni uporabnici kavalirja in da jima zelo pomaga. »Predvsem ko težko nosiš, je ogromna pomoč. Voznika sta zelo prijazna, skratka, brez pripomb,« je povedala **Vlatka**. Kar med vožnjo sta voznika pozdravljala poznane in oni njiju, očitno imata ljubljanski center v malem prstu. Ustavila sta se tudi na Starem trgu pred lokalom Druga violina, kjer delajo ljudje s posebnimi potrebami. »To sta Gašper in Latifa, najbolj prijazna nata-

karja daleč naokrog,« ju je predstavil Zoran in objel nekoliko sramežljivo dekletko, ki nam je mahalo izza gostilniških miz. »Imamo poseben odnos. Težko se odprejo in zaupajo, a ko se, so zelo prijazni,« je pojasnil sovoznik za ta dan, sicer pa tudi sam voznik **Igor Kvržič**.

Na centimetre med količki

Občudovanja vreden je občutek, s katerim je Zoran brez težav šofiral med ljudmi, količki, avtomobili, po mostovih in podhodih. Ponekod je šlo na centimetre. »Eh, to imam že naštudirano. Sicer pa so dimenzije vozila zmerili in vse klančine odstranili, da res lahko pridemo povsod,« je razložil Igor. Kavalir je zaradi tega širok le 1,4 metra in za potrebe obračanja na ozkih ljubljanskih ulicah dolg 3,5 metra. Do zdaj še niso imeli večjih zapletov, nobene nesreče ali okvare, se radi pohvalijo. »Večinoma se vozimo osem do deset, največ pa 15 kilometrov na uro. Hitrost je pomembna, da lahko ustrezemo čim več ljudem, a še pomembnejša je varnost,« je nadaljeval. Medtem pa je Zoran po telefonu smeje razlagal: »Nismo helikopter, Urša, tako da čez dve minuti ne bomo pri tebi, bomo pa čez deset.« Najbolj nevarni, pravi Igor, so kolesarji, ki velikokrat pridivjajo mimo. Pa tudi drugi vozniki, ki jima včasih zaprejo pot. »Tega pa še nisem videl. Glej, cel je na prehodu. Kako bova pa prišla mimo?« se je spraševal Zoran ob res nesramno parkiranem kombiju, a na koncu le našel rešitev.

Od leta 2008 po mestu od aprila do novembra (če je vreme toplo kot letos, tudi dlje) vozita dva odprta kavalirja. Lani avgusta se jima je pridružil še tretji, zaprti model, prilagojen za gibalno ovirane osebe in ogrevan, ki ga je za 48.000 evrov nabavil **Ljubljanski potniški promet** in obratuje vse leto. Zaradi dobrih odzivov starejših občanov in uspešnosti projekta, ki ga financirata ljubljanska občina in Turizem Ljubljana, razmišljajo o nakupu še enega. Strošek obratovanja za devet voznikov in redne tedenske preglede ter popravila je okrog 30.000 evrov me-

sečno. A za elektriko od tega le 200 evrov. Vozila se čez noč polnijo v garažni hiši pod Kongresnim trgom, na 220-voltnih vtičnicah, na dan pa ob najbolj prometnih nedeljah in praznikih prevozijo tudi do 75 kilometrov. Zaradi tihega električnega pogona lahko koga tudi presenetijo. Kot smo mi nemško govorečega turista, ki se je prestrašil, ko je za seboj na Čopovi nenadoma zagledal vozilo. »Dummheit (neumnost),« je samo pripomnil in prst položil na sence.

Ko smo zavili nazaj na Prešernov trg, smo pobrali invalida s hojico. »O, gospod Ocvirk,« je bil deležen spoštljivega sprejema. »Do Le Petita greste?« je Zoran že vedel, potnik pa z nasmehom pripomnil: »Da, kot vedno, na kavico in branje Dnevnika.« **Marjan Ocvirk** je sodeloval v komisiji mestnega sveta, ki je pripravila spremembo mestnega jedra za gibalno ovirane osebe in tudi prispevala, da kavalir nemoteno vozi po prestolnici. »Veliko sem svoj čas hodil okrog po svetu, a zanimivo je, da je Ljubljana skoraj edino mesto, ki ima kavalirja. Zdaj šele, ko ga imamo, se prav zavedam, kako ga potrebujem. Brez njega ne bi mogel sam po opravih v mesto,« je pojasnil gospod Ocvirk, se zahvalil za vožnjo in izstopil na Trgu francoske revolucije. Kavalirji sicer vozijo po za promet zaprtem mestnem središču od pobočja Grajskega griča do Slovenske ceste in od Kopitarjeve ulice ter Zmajskega mostu do Šentjakaškega mostu in Gornjega trga.

»Za fakultetno desetko«

»Kavalirja od glave do pet,« pravijo voznikoma nekatere stranke. Da upravičeno, se je izkazalo večkrat. »Voziva kavalirja in zato se morava tako tudi obnašati. Redno smo v stiku z ljudmi, zato ne moreš biti živčen ali napet. Če si ti dobre volje, so tudi ljudje s teboj prijazni in odprti,« je razložil Igor. Takšen odnos sta voznika razvila tudi z devetdesetletno **Milko Sečkar**, ki jo vsak dan pobereta pod gradom in odpeljeta prodajati rožice na promenado ob Ljubljani. Najprej je bila deležna objekta in poljubčka na lice, nato pomo-

Page: 9

Reach: 112000

Country: SLOVENIA

Size: 711 cm2

2 / 2

či pri prenašanju robe in vzpenjanju na sedež. »Fantje so pravi profesionalci, zato jih imam rada. Zaslužijo si fakultetno desetko, ne le petice,« ni mogla prehvaliti kavalirskega odnosa. Zoran jo je odložil takoj ob klopci pri Ribji brvi, ji za šalo potegnili še kapo čez glavo, medtem pa je Igor že postavil zaboje z rožami. »Pa vedno se nasmejim. On se rad heca z mano,« se je nasmehnila in pomahala v slovo.

Na drugi strani brvi nas je medtem že pozdravljala glasbenik Dok.

»Ta pa je samo za kavalirje,« je naznanil naslednji komad in zabrenkal na kitaro. Poleg upokoencev, turistov in otrok, ki so najbolj navdušeni in redni uporabniki kavalirjev, pa naša gostiteljica z največjim veseljem zapeljeta kakšno simpatično dekle ali žensko. »O, zdravo. Kaj nisi poklicala, če tako težko nosiš?« je začel Zoran z laskanjem, ko se je ustavil na Prešernovem trgu. »Tu pri gospodu, ki peče kostanje, reči drugič, pa nas bodo poklicali,« je še dodal s širokim nasmeškom. Tistim, ki telefo-

na ali telefonske številke kavalirja (031-666-331/332) nimajo pri roki, na pomoč priskočijo nekateri prodajalci na tržnici in pri drugih stojnicah. Sicer pa tudi vzgojna vloga šofer-skim kavalirjem ne uide. »Kupi mami telefon, da ne bo čakala na mrazu in nas bo lahko poklicala,« je Zoran prepričeval sina, ki je spremljal ostarelo mamo, in mu v roko potisnil vizitko s številko. »Zoran mi je ime, gospa. Zoki. Saj veste, kdo je Zoki ena, jaz pa sem Zoki dve,« se je zarežal za konec. ✕

Upokojenki Vlatka in Mija sta povedali, da sta redni uporabniki kavalirja in da jima zelo pomaga. Pohvalili sta tudi prijaznost voznikov. Jaka Gasar

800.000

LJUDI so po oceni LPP
prepeljali od leta 2008.

74.000 km

SO SKUPNO PREVOZILI trije
kavalirji do zdaj.